

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
'ΠΑΤΡΙΩΝ'
ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησιού και Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Η ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑ

Παρά τοὺς ἐξόχους ἡρώισμούς, οἵτινες ἀποτελοῦντες ἀπλᾶ τῶν μαχῶν ἐπεισόδια, θὰ παρέλθωσιν ἀπαρατήρητοι ὑπὸ τῆς ἱστορίας, ὅχι ὀλιγώτερον ἡρωϊκὰ ἐκτυλίσσονται δράματα ἐν ταῖς ἐστίαις, ἃς ἀφῆκαν ἐρήμους προστασίας οἱ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην φωνήν, ὑπὲρ πᾶν αἰσθημα προτιμήσαντες ν' ἀκούσωσι τῆς πατρίδος τὸ κέλευσμα. Καὶ τῶν δραμάτων τούτων τοὺς ἥρωας ἐπίσης θ' ἀγνοήσῃ ἡ ἱστορία· ἀλλ' ὁ καλὸς Θεὸς θὰ βραβεύσῃ μίαν ἡμέραν τὰς μυστικὰς θυσίας, τὰς ἀφώνους ἀφοσιώσεις, τὰς μαρτυρικὰς αὐταπαρνήσεις των, ἃς ἡμεῖς μὲν οὐδέποτε θὰ μάθωμεν, Ἐκεῖνος δὲ ἄνωθεν εὐφραίνεται ἐπιβλέπων καὶ εὐλογῶν.

Ῥαῖος εἶναι ὁ πλοῦτος, ὅταν κατέρχεται εἰς τὰ ὑπογεία τῆς πενίας καὶ ἐπουλώνη τὰς πληγὰς καὶ σπογγίζει τὰ δάκρυά της. Ἀλλ' οὐδὲν ὠραιότερον καὶ εὐγενέστερον αὐτῆς ταύτης τῆς πενίας, ὅταν μερίζῃ εἰς δύο τὸ τελευταῖον τεμάχιον τοῦ ἄρτου της, ὅταν ριγῶσα ἤδη προσφέρῃ τὸν ἐσχισμένον χιτῶνα της, ἵνα θερμάνῃ τὰ λαίπυρον ὁμοιοπαθῇ. Ῥαῖα εἶναι ἡ υγεία, ὅταν σπεύδῃ εἰς περίθαλψιν πάσχοντος. Ἀλλ' οὐδὲν ὠραιότερον καὶ ἀγιώτερον ἀσθενοῦς συγκρατοῦντος τὸν στεναγμὸν τοῦ ἰδικοῦ του πόνου καὶ μὲ τὸ μεϊδιάμα εἰς τὰ χεῖλη νοσηλεύοντος ἄλλην ὁδύνῃ.

Ὅταν ἑκατὸν χιλιάδες οἰκογενειῶν, κατὰ τοὺς φυσικωτέρους ὑπολογισμούς, ἀπέμειναν αἰφνης ἀνευ πατρὸς ἢ συζύγου ἢ ἀδελφοῦ, καὶ ὅταν τόσον ὀλίγοι εἶναι οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἔχοντες ἀποταμιεύματα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἡμερομισθίους, ἃς φαντασθῇ ἕκαστος πόσαι τραγωδία θὰ ἐξετυλίσσοντο καθ' ἑκάστην πανταχοῦ τῆς χώρας, ἂν μὴ ἄπειρος καὶ ἡρωϊκὴ δὲν ἐπρολάβανεν αὐτὰς ὅχι ἡ πενιχρὰ τοῦ πλούτου συνδρομή, ἀλλ' ἡ πράγματι μεγαλόδωρος καὶ ἀνεξάντλητος τῆς πτωχείας γενναιοφροσύνη.

Τί συνεισέφερε μέχρι σήμερον ὑπὲρ τῶν πολεμικῶν ἀναγκῶν ἐκ τῶν περισσευμάτων του ὁ πλοῦτος;

Ὁ πλοῦτος δι' ὀλιγίστων του ἐκλεκτῶν;

Τέσσαρα ἢ πέντε τὸ πολὺ ἑκατομμύρια. Τί δὲ εἶναι ταῦτα ἀπέναντι ἐνὸς ἑκατομμυρίου, ὅπερ δαπανᾷ καθ' ἑκάστην σχεδὸν τὸ Κράτος ὑπὲρ τῶν πολεμικῶν ἀναγκῶν καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου, τὸ ὅποιον οἱ ἐν τοῖς ὅπλοις προστάται τῶν οἰκογενειῶν ἐκόμεζον αὐταῖς καθ' ἑκάστην; Καὶ τίς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πενίας συντηρεῖ τοὺς χειμαζομένους ὑπὸ τῆς δυστυχίας, τίς ἄλλος εἶναι ἄξιος τόσων εὐλογιῶν, τόσης τιμῆς, τόσον ἀξιοζήλευτος καὶ μέγας καὶ ἱερός, ὅσον ἡ ἔνδοκρος καὶ ριγηλὴ, ἀλλὰ ὠραία καὶ ἔνθεος αὐτῇ ἀλληλοβοήθεια τῶν πτωχῶν, ἡ ἐνδοξος τοῦ πλούτου νικήτρια;

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ ἐνδεκάτη.

(Λουκ. ιδ'. 16—24).

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹ Ἄνθρωπος τις ἐποίησε ² δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς. καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἦδη ἔτοιμα ἐστὶ πάντα. καὶ ἦρξαντο ³ ἀπὸ μιᾶς ⁴ παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρόν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν, ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε. ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά. ἐρωτῶ ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε. γυναῖκα ἔγνηκα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀνήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ρύμας ⁵ τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ⁶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δούλος· κύριε, γέγονε ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί, καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· ἐξελθε εἰς τὰς ⁷ ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς ⁸ καὶ ⁹ ἀνάγκασον ἐξελθεῖν, ἵνα ¹⁰ γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ¹¹ ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου. Πολλοὶ μὲν γὰρ εἰσὶ κλητοί, ¹² ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Σημειώσεις.

1) Ἄνθρωπος τις = ὁ Ματθαῖος ἔχει βασιλεὺς—2) Δείπνον μέγα, ὁ Ματθαῖος γενικώτερον ἀναφέρει γάμους. 3) Ἀπὸ μιᾶς=ἀπὸ μιᾶς προσκλήσεως=εὐθὺς μετὰ τὴν πρόσκλησιν. 4) Παραιτεῖσθαι ν' ἀποφεύγωσι. 5) Ρύμας=στενωπούς. 6) Ἀναπήρους=μισερούς. 7) Εἰς τὰς ὁδοὺς=τὰς ἔξω τῆς πόλεως μεγάλας ὁδοὺς. 8) Φραγμοὺς=μάνδρας ἢ φράκτας ἐντὸς τῶν ὁποίων συνήθως ἠυλίζοντο οἱ ταξιδιωταί. 9) Ἀνάγκασον ν=πεῖσον διὰ τοῦ λόγου καὶ ἀνάγκασον δι' αὐτοῦ. 10) Ἰνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου=ἵνα πάντες μετὰσχῶσι τῆς βασιλείας μου. 11) Οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κλητῶν γεύσεται μου τοῦ δείπνου. 12) Κλητὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ ἦτο ὁ Ἰουδαϊκός, ἀλλ' αὐτὸς φιλήσας τὸν κόσμον μᾶλλον καὶ τὰ τούτου ἀγαθὰ περιεφρόνησε τὸ κήρυγμα καὶ ἐξύβρισε τὸν κηρύττοντα, δι' αὐτὸ ἀποξενούται ἀπὸ τοῦ δείπνου ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότη.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ο ΚΑΙΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Κολασσαεῖς Ἐπιστολῆς Γ' 4-11.

Ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς Ἐπιστολῇ αὐτοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις Ἐπιστολαῖς, πρὸς τὴν δογματικὴν, παρέχων καὶ ἡθικὴν διδασκαλίαν καὶ ὑποδεικνύων τὴν κυριωδέστατην βάσιν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, λέγει ὅτι οἱ Χριστιανοὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀνέστησαν σὺν τῷ Χριστῷ ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας, ἐπομένως θὰ εἶναι μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ δόξῃ. Πρὸς τοῦτο δι' ὅλων τῶν δυνάμεων πρέπει νὰ τεινώσι πρὸς τοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ εἶναι νεκροὶ διὰ τὰ γῆινα, ζῶντες ἐν τῷ Θεῷ σὺν τῷ Χριστῷ.

Όταν δὲ φανερωθῇ ὁ Χριστὸς ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, τότε θὰ φανερωθῶσι μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἄλλοι Χριστιανοί, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶναι κεκρυμμένη σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. Ὅθεν πρέπει νὰ νεκρώσωσι τὰ πάθη των καὶ τὴν πλεονεξίαν, τὴν ὁποῖαν ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος εἰδωλολατρίαν. Τὰ πάθη ταῦτα, ὡς ἡ πορνεία, ἡ ἀκαθαρσία καὶ πᾶσα καθόλου ἐπιθυμία κακὴ, ὡς ἀποτέλεσμα ἔχουσι τὴν καταστροφὴν τῶν δουλεύοντων εἰς αὐτά, ἀδὶ ᾧ, λέγει ὁ Ἀπόστολος, ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ὅς οὗς ἐννοεῖ καθόλου τοὺς ἀπίστους, τοὺς μὴ πειθόμενους εἰς τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Ὑπενθυμίσας δὲ ὁ Ἀπόστολος ὅτι καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἐδούλευν ποτε εἰς τὰ πάθη ἐκεῖνα προτρέπει αὐτοὺς ν' ἀπομακρύνωσι καὶ ταῦτα καὶ ἄλλας κακίας ἀντὶ δὲ ἀποθέσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. Ἀποβάλλων τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ὁ Χριστιανὸς ἀκωλύτως δύναται νὰ ἐνδύσῃ τὸν νέον, τοῦτέστι νὰ εἰσέλθῃ εἰς νέαν ζωὴν νὰ ἀναλάβῃ νέον τρόπον ζωῆς καὶ ἐνεργείας, καί, μικρὸν κατὰ μικρόν, νὰ ἀναχθῇ εἰς τελειοτέραν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐφαρμοσθῇ πρὸς αὐτὸν τὸν κτίστην, κατὰ τὴν ἀγιότητα καὶ τελειότητα, τοῦτέστι πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις καὶ ἔκτισε καὶ ἀνεγέννησεν ἡμᾶς.

Διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγέννησιν δὲν ἔχουσι σημασίαν οὔτε αἱ φυλετικαὶ οὔτε ἄλλαι τινὲς διαφοραί. Πάντες διὰ τοῦ Χριστοῦ ἀναγεννῶνται εἰς νέαν ζωὴν καὶ ἐν τῷ Χριστῷ καθίστανται μέλη ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος. Ἐν τῇ καταργήσει τῶν διαφορῶν τούτων θησίσταται ἡ αἰωνία τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς παγκοσμιὸν θρησκείαν, ἀξίαν. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀφανίζει τὴν διακριτικὴν ἐξωτερικότητα πάντων τῶν εἰσερχομένων εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ καὶ διαδίδει ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς πάντος τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ Χριστιανισμῷ οὐκ ἔστιν Ἑλλήν·Ιουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστοὺς.

Μία μόνη διαφορὰ δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἡ τῆς ἡθικῆς ἐκάστω Χριστιανῶν καταστάσεως. Διότι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι τι μόνον ἀντικειμενικῶς διδόμενον, πρέπει νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παραδεχομένου αὐτὸν καὶ εἰσδύσας νὰ παραγάγῃ ἐν αὐτῷ νέαν ἐννοιαν τῆς ζωῆς, νέας ιδέας καὶ σκέψεις, νέας τάσεις, νέας ἐπιθυμίας, ξένας πρὸς τὰς τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστιανὸς δέον νὰ γίνῃ νέος ἄνθρωπος, ἀποφεύγων τὰ σαρκικά πάθη, τὰ ὅποια καταδιώκουν τὸν ἄνθρωπον εἰς κατὰστασιν κτήνους, ἀποφεύγων τὴν ὀργὴν, τὴν βλασφημίαν, τὴν αἰσχρολογίαν, τὸ ψεῦδος.

Εὐνόητον λοιπὸν ὅτι Χριστιανοί, ἐξακολουθοῦντες νὰ ζῶσιν ἐν πάθει καὶ ἐν τῷ κακῷ, δὲν ἀνεγεννήθησαν ὄντως, δὲν εἶναι ἀληθεῖς Χριστιανοί. Καὶ βλέπομεν πολλάκις ὅχι μόνον άτομα ἀλλὰ καὶ ἔθνη ὁλόκληρα, ὄνομα μόνον Χριστιανισμοῦ φέροντα, πράγματι ὅμως ξένα πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν. Βλέπομεν Κυβερνήσεις Χριστιανικῶν λεγομένων Κράτων προστατεύουσας τὴν βαρβαρότητα ἐναντίον τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, ἀνεχομένας νὰ δουλεύωσιν οἱ Χριστιανοὶ ὑπὸ τοὺς ἐχθρούς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διὰ τοῦτο ἕκαστος ἀρεῖται νὰ ἐξετάζῃ ἑαυτὸν ἐὰν τῷ ὄντι εὐρίσκεται ἐν τῇ Χριστιανικῇ πίστει, ἐὰν αὕτη εἴναι ἡ βᾶσις τῶν πράξεων του καὶ ἡ πηγὴ τῶν αἰσθημάτων του, ἐὰν τῷ ὄντι εἴναι καινός, κατὰ Χριστόν, ἄνθρωπος, καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ κέντρηται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ

Βουνά πῶς δὲν μαοαίνεστε ; Δημέρια πῶς δὲν κλαίτε ; Τὸν Γιώργον τὸν ἐβάλεσαν ψηλὰ στὸ Μακροκάμπο. Τρία τουφέκια τῶριζαν 'πὸ μέσ' ἀπ' τὴν Χωδᾶδα, Τὸνα τὸν πῆρε ξώδεσμα καὶ τ' ἄλλο λιγυλάκι. Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε μὲς τὸ στόμα. Τὸ στόμα του αἶμα γιῶμιζε, τ' ἀγέιλῃ του φαρμάκι Κ' ἡ γλῶσσα τ' ἀθροναλαεῖ σὰν τὸ γελιδονάκι. —Ποῦστε παλληκαράκια μου λίγα καὶ διαλεγμένα, Τὸ αἷμά μου νὰ πάρете 'πὸ τοὺς ντερβαναγάδες, Κ' ἐδῶ νὰ μὴ μ' ἀφήσετε στὸν Τούρκικο τὸν τόπο. Πούργοντ' οἱ Τούρκοι καὶ πατοῦν ἐπάνω στὸ κεφάλι ; Μόν' πάρτε με καὶ σύρτε με εἰς μιὰ ψηλὴ βελούδα, Κόψτε κλαριά καὶ στρώστε μου, κλαριά προκεφαλάδα, Σκάψτε καὶ τὸ κιβουρί μου, ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους, Νὰ στέκ' ὀρθὸς νὰ πολεμῶ, καθόντας νὰ γεμίζω.

ΑΣ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΧΗΝ ΜΟΥ

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ Κρητικῇ Ἐφημερίδι «Κῆρυξ» ὅτι ἔν τινι συναθροίσει ἀνθρώπων συνομιλούντων περὶ τῆς δράσεως τῶν Κρητῶν μαχητῶν ἐν Ἡεῖρῳ, Μακεδονίᾳ καὶ Χίῳ ἐλέχθη ὅτι «Τοῦ Σήφη Λεκανίδου τὰ τρία μεγάλα παιδιά εἶναι τώρα εἰς τὸν πόλεμον, εἶναι προθυμώτατα καὶ ὁμοκίοντα εἰς δίας τὰς μάχας, ἐπολέμησαν δὲ μὲ γενναϊότητα καὶ ὅλοι τὰ ἐκαμάρωναν καὶ τὰ ἔλεγαν «τὰ τρία ἀδέφφια» ; Καὶ κατωτέρω «... συνήτησα τὴν εὐτυχὴ μητέρα τῶν τριῶν ἀδελφῶν, τὴν σύζυγον τοῦ φίλου κ. Λεκανίδου καὶ συνεταξιδεύσαμεν διὰ τοῦ λεωφορείου μέχρι Χαλέπας. Κατ' ἀρχὰς ἐσεκφῆθη νὰ μὴν ἀναφῆρω εἰς αὐτὴν τίποτε διὰ τὰ παιδιά της, μήπως ἡ ἀνδρηνότης τούτων καὶ αἱ σκέψεις περὶ τῶν ἐν τῇ πολέμῳ τυχόν ταλαιπωριῶν τὴν στενοχωρήσουν, ἀλλ' ἔπειτα... ὅτε ἐγένετο ὁμιλία περὶ τοῦ πολέμου, εἶπον εἰς αὐτὴν «Τὰ συγχαρητήριά μου, κυρία Λεκανίδου» ἔμαθα σήμερον ὅτι καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ Σας, ὁ Γεώργιος, ὁ Στέφανος καὶ ὁ Φραντζῆς εἶναι καλά, καὶ πολεμοῦν γενναίως εἰς τὰς μάχας. Εἶπτε εὐτυχῆς ποῦ ἔχετε τρία παιδιά εἰς τὸν πόλεμον καὶ τέτοια παιδιά». Ἐκεῖνη δὲ ἀκούσασα τοὺς λόγους μου τοῦτους ἀπήντησεν «Ἄς ἔχουν τὴν εὐχὴν μου !» Ἐμμενα, ἐξακολουθεῖ, ἐμβρόντης, ἐφρόντισα δὲ νὰ εὐρω ὁμοίαν ἄλλης μητρὸς ἀπάντησιν διὰ μέσον τῶν αἰῶνων καὶ δὲν εὐρον.» Ταῦτα ὁ Κῆρυξ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ ἴδω παρόμοιον πρὸς τὰ ἀνωτέρω περιστατικόν, ὡς μοι ἐπιτραπῇ νὰ διηγηθῶ αὐτό· εἶναι ἵσως ἐπίκαιρον. Ἦτο Φεβρουάριος τοῦ 1897, ὅτε ἐστάλη ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν Βάσιν εἰς Κρήτην, καὶ πολλοὶ Κρητῆς ἐσπευσαν ἐκεῖσε, ἵνα πολεμήσωσι πρὸς τὸν προαιώνιον ἐχθρὸν καὶ συντελέσωσι τὸ κατὰ δύναμιν εἰς ἐλευθέρωσιν τῆς πολυποθῆτου καὶ περιμαχῆτου νήσου. Μεταξὺ τούτων ἦτο καὶ ὁπλαρχηγὸς τις γνωστός μοι, ὅστις κατελθὼν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐξ Ἀθηνῶν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ λαμπράν Ἑλληνικὴν σημαίαν, διότι, ὡς ἔλεγεν, μόνον ὑπ' αὐτὴν θὰ ἀπέθνησκον εὐδαίμων. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν γενέθλιον κώμην, ἐζήτησε νὰ εὐρὴ τὸν κατάλληλον σηματοφόρον, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔστειλε καὶ ἐκάλεσε γέροντά τινα φίλον αὐτοῦ, ὅστις εἶχε χρηματίσει σηματοφόρος κατὰ τὸ 1866, καὶ συντελέσθαι αὐτὸν περὶ τοῦτου. Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι κράτιστον πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο ἔκρινε νέον τινὰ Γεωργίον Ἐμ. Τζαννουδάκην καλούμενον· οὗτος, προσέθηκε, καὶ γενναῖος ἀνὴρ καὶ ταχύτατος τοὺς πόδας εἶναι· ὥστε, ἂν θελήσῃ, δὲν πρέπει νὰ ζητηθῇ ἄλλος. Τότε προσεκλήθη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀρχηγοῦ ὁ συσταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου σηματοφόρου· ἦτο ἀνὴρ εὐρωστος, μετρίου ἀναστήματος, ὡς 25 περίπου ἐτῶν, ἔγγαμος καὶ πατὴρ δύο τέ-

κων. Ὁ ὁπλαρχηγὸς παρήγγειλε τότε κατὰ τὴν συνθήειαν τοῦ τόπου καὶ προσέφεραν αὐτῷ ποτήριον οἴνου, ἔπειτα δὲ ἀνεκοίνωσε τὸν σκοπὸν τῆς προσηκείας. Ὁ δὲ ἀκούσας ἔθηκε τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τὸ στήθος, σημεῖον εὐγνώμονος ἀποδοχῆς, ἡγαρίστησε δι' ὀλίγων ἀπλῶν καὶ ἀφελῶν λεξεῶν διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν καὶ μετ' ὀλίγων ἀπῆλθεν.

Μετὰ μικρὸν εἰσέρχεται ἡ μήτηρ τοῦ νέου καὶ μετὰ τοὺς συνήθεις χαιρετισμοὺς στρεφόμενη πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ἐρωτᾷ αὐτόν : «Τὸ ξέρεις, καπετάνιε, ὅτι δὲν εἶναι ἀκόμη ἔξε μῆνες ὅπου ἐσκοτώθη ὁ Νικολῆς μου εἰς τοῦ Βάμου ;» Τὸ ἔσῳ, καμμένη ξαδέσφη (ἦσαν δὲ πράγματι ὀλίγον συγγενεῖς), ἀπήντησεν ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν ; Πόλεμος εἶναι· αὐτὸς δὲν τρώει ἀρνὶὰ καὶ ὀρίτζ, μόνο νέους καὶ παλληκάρια. Ἐπειτα μήπως δὲν θὰ ἀποθάνωμεν ἔτσι κ' ἔτσι ὅλοι μὰ μέρα ; Ἄν συλλογᾶσαι τὸν Γιώργον σου, ὅπου ἔγινε σηματοφόρος, μὴ φοβᾶσαι. Ὁ Θεὸς θὰ φυλάξῃ καὶ αὐτὸν καὶ ἡμᾶς.» «Ὁχι, διέκοψε τότε, δὲν συλλογίζομαι τὸν Γιώργον μου, ἂς πάῃ ἡ εὐχὴ μου· ἂς ἔχῃ τὴν εὐχὴν μου εἰς τὸ τιμημένο ἀξίωμα ὅπου τοῦ ἔδωκες, καὶ σὲ εὐχαριστῶ δι' αὐτό. Μόνον ἡ ψυχὴ μου πο- νεῖ ποῦ δὲν βλέπω τὸν Νικολῆ μου.»

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ γυνὴ ἐκεῖνη ἀπῆλθεν, ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐκεῖ συλλογιζόμενος ἐπὶ πολλοὺς λόγους τῆς μητρὸς ταύτης «δὲν εἶναι ἀκόμη ἔξε μῆνες ὅπου ἐσκοτώθη ὁ Νικολῆς μου· ἡ ψυχὴ μου πονεῖ ποῦ δὲν βλέπω τὸν Νικολῆ μου» καὶ ἔπειτα «δὲν συλλογίζομαι τὸν Γιώργον μου, ἂς πάῃ ἡ εὐχὴ μου, ἂς ἔχῃ τὴν εὐχὴν μου εἰς τὸ τιμημένο ἀξίωμα ὅπου τοῦ ἔδωκες.»

Τιμὴ καὶ σέβας εἰς τὰς τοιαύτας μητέρας ! Αὗται μετὰ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος παρέχουν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα, τὴν ἀνδρικήν φιλοτιμίαν καὶ τὴν περὶ φρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος. Εὐτυχῆς ὁ λαὸς ὁ ἔχων τοιαύ- τας μητέρας !

ΤΟΥΤΟ ΝΙΚΑ (ἡ)

Εὐσέβεια.

Ἡ αὐγὴ ἡ χρυσόβροχος προβάλλει ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ μετὰ τὸ ῥοδόχρουν φῶς αὐτῆς περιβάλλει τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τοῦ ὄρθρου προσερχομένους καὶ παρατεταγμένους ἤδη κατὰ τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ Λυκαίου. Κράνος φέρουσι χαλκοῦν ἢ σιδηροῦν, ἐξ οὗ ἐκχύνεται ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς κύματα βοστρύχων ἡ μακρὰ κόμη, θώρακα ἔχουσιν ἐνδύθη εὐάρμοστον περὶ τὸ στήθεον καὶ κνημίδας σιδηρᾶς, καλυπτούσας ἀπὸ τῶν γονάτων τῶν κνημῶν τὸ πρόσθιον, ἀσπίδα δὲ αἰρουν γιγαντίαν, καλύπτουσαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ χεῖλους μέχρι τῶν γονάτων τορεύματα ἔχουσιν καλὰ, δεξιῶν τεχνιτῶν ἔργα, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα αὐτῶν, μακρὸν δὲ φέρουσιν ἀμφίστομον ξίφος, λάμπει δὲ ἡ σιδηρὰ λόγχη τοῦ μακροῦ δόρατος αὐτῶν. Οἱ στρατηγὸι παρήγγειλαν καὶ αἱ σάλπιγγες ἐσήμαναν τὸ ἐμβατήριον σάλπισμα· «Ἴτε». Πορεύονται εἰς Μαραθῶνα. Στρατιὰ βαρβάρων ἑκατὸν χιλιάδων ἀπεβίβασθη ἐκεῖ. Οἱ ὀλίγοι οὗτοι, οἱ Ἀθηναῖοι, θὰ νικήσωσιν αὐτοὺς. Καὶ ἐνίκησαν.

Διατί ἐνίκησαν τοὺς δεκαπλασίους ; Μήπως ἦσαν τὰ σώματα γιγαντιώδεις ἀπέναντι τῶν βαρβάρων κανοφυῶν ; ἢ διότι εἶχον φρόνημα οἱ Ἀθηναῖοι πολεμιστοῦ καὶ ἐπειδὴ εἶχον δοκιμάσῃ τοὺς πολεμίους κατεφρόνουν αὐτῶν ; Οὐχί· διότι ἔως τότε φόβον ἐνέπνεον εἰς τοὺς Ἕλληνας (ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος), καὶ τὸ ὄνομα τῶν βαρβάρων τούτων, οἵτινες ὀρενοὶ καὶ ἀκμαῖοι τὰ σώματα ἦσαν καὶ καταφρονητικοὶ πρὸς τοὺς κινδύνους, ἀφ' οὗ διὰ πολέμων ἀπαύστων εἶχον γείνη κύριοι τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τῆς Αἰγύπτου. Οὔτε ἡ τοῦ βαρέος ὀπλισμοῦ τῶν Ἑλλή-

νων ὑπεροχὴ ἔδωκε μόνη τὴν νίκην, διότι οἱ βάρβαροι ἠδύναντο νὰ ρίψωσι θεόλλαν βελῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, περὶ πάντες, εἶχον πρὸ αὐτῶν πυκνὰς τάξεις ἱππικοῦ. Οἱ Ἕλλη- νες ἐνίκησαν διὰ τὴν σοφὴν στρατηγίαν, ἀλλὰ μάλιστα, διότι ἦσαν ἐλεύθεροι, δηλαδή διὰ τὰς ἀρετὰς τοῦ ἐλευθέρου πολίτου. Ἐμάχοντο, ὡς εἶπομεν, ἐν τάξει καὶ οὐχὶ ὡς στίφη λυσσαλέων μὲν ἀλλ' εὐκόλως ἐκ τῆς τυγχύσεως πτοου- μένων καὶ διασκορπιζομένων λύκων· ἐμάχοντο πειθαρχοῦντες ἐν συνειδήσει, ὡς ἐλεύθεροι, διδασκόμενοι ὅτι ἐν τῇ εὐπειθείᾳ ἔχουσιν ἐστηριγμένην οἱ πολεμιστᾶι τὴν κοινὴν σωτηρίαν καὶ οὐχὶ ὅταν ὡς συμμορία ληστῶν ἢ ὄχλος δούλων μάχωνται ὑπὸ τὸν τρόμον τῆς τιμωρίας· ἐμάχοντο δὲ καὶ ἐγένοντο καθυπέρτεροι τῶν ἐχθρῶν, διότι μάλιστα ἐπόθουν νὰ μείνωσιν ἐλεύθεροι καὶ διὰ τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ Λυκαίου, ὅπου παρετάχθησαν συγκεντρωθέντες, προέβησαν εἰς τὴν ὁδόν, ἀφ' οὗ ἐτέλεσαν θυσίαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Λυκαίου Ἀπόλλωνος καὶ ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπὶ πάντων τῶν βωμῶν τῆς πόλεως στατῆρες λιθινωτοῦ ἐκκίοντο, ἵνα ὦσιν οἱ θεοὶ σωτῆρες καὶ ἡγεμόνες εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα. Εἰς ὀλίγα βήματα ἀπὸ τοῦ Λυκαίου, φθάσαντες κατὰ τὸ Κυνο- σαργεῖς, εἶδον πρὸς ἀνατολὰς πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ τὸν ναὸν Ἀρτέμιδος τῆς Ἀγροτέρας καὶ σταθέντες καὶ θέσαντες τὰς ἀσπίδας παρὰ πόδα ὑψώσαν τὰς χεῖρας τὴν βοήθειαν ἐπικα- λούμενοι τῆς θεᾶς καὶ ἐπειδὴ ἡ θεὰ ἐδοθήσεν αὐτοὺς εἰς τὴν μάχην ἐπὶ χρόνον μακρὸν κατ' ἔτος οἱ εὐσεβεῖς ἐθυσίαζον πεντα- κοσίαις αἰγῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς, ὅπως ἐτίμησεν δι' ἱεροῦ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τὸν ἀρκαδικὸν θεὸν Πάνα τὸν ἐμβαλόντα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Μήδων τὸν φόβον τὸν πανικόν. Καὶ ἐν Μαρα- θῶνι δὲ στρατοπεδεύουσιν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἡρακλέους· ὑπὸ τὴν Οἰνὴν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης, ἀφ' οὗ αἱ θυσίαι ἐδή- λωσαν ὅτι οἱ θεοὶ εὐμενεῖς προλέγουσι τὴν νίκην, ὥρμησαν, ἀφ' οὗ ἔφαλλαν τὸν ἱερὸν παιᾶνα.

Καὶ οὐ μόνον τότε καὶ οὐ μόνον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ πάν- τοτε πάντες οἱ Ἕλληνες ἦσαν εὐσεβεῖς πολεμιστᾶι καὶ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἀπότεροι ἐκ τῶν ἀντιπάλων μετὰ τὴν θείαν ἀντίληψιν τὰς ψυχὰς ἔχοντες ἀκμαϊότερας πορεύονται κατὰ τῶν πολεμίων, πρὸς τοῦτον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τρέπονται εἰς φυγὴν οἱ ἀντίπαλοι (Ξενοφῶν) καὶ ὅπως ἄλλοτε (Πάτρια 1910 ἀρ. 12-41) ἐξεθέσαμεν καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἥρωες καὶ οἱ Ἀργοναῦ- ται καὶ οἱ τὴν Τροίαν πολιορκήσαντες Ἕλληνες καὶ οἱ Λα- κεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς Μεσσηνιακοὺς πολέμους ἐπεκράτουν, διότι ἔτεβον τὸ θεῖον, ἐπειδὴ ἡ ἀσέβεια, τῆς ψυχῆς νόσος οὖσα, καθιστᾷ τὸν ὄντ' αὐτῆς κατεχόμενον ἀσθενῆ πρὸς τὸν πολύπονον ἔργον τοῦ πολέμου.

Ἄλλα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀγῶνας τοῦ ἐθνικοῦ τοῦτο καθεῖρμεν. Ἐν Σαλαμῖνι, ἐπειδὴ ἐν τῇ νήσῳ εἶχον βασι- λεύειν ἐκ τοῦ γένους τοῦ θεοῦ τῶν Αἰακιδῶν ὁ Τελαμών καὶ ὁ Αἶας, ἐπεμφαν καὶ ἐκόμισαν ἐκ τῆς Αἰγίνης τὰ γὰλ- ματα τῶν Αἰακιδῶν πάντων καὶ ἔστησαν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀκτὴν, τοὺς διογενεῖς ἥρωας, οἵτινες παρασταθέντες εἰς τὴν ναυμαχίαν τοσοῦτον τρόμον ἐνέβαλον εἰς τοὺς βαρβάρους. Ἐν Πλαταιαῖς ὁ Πausanias καὶ οἱ συνεταγμένοι μετ' αὐτοῦ παρέσχον ἀπαραμύλλου ἐν τῇ ἱστορίᾳ πειθαρχίας παράδειγμα, διότι ἴστανται ἔχοντες παρὰ πόδα τὰς ἀσπί-δας καὶ ἀνέχονται τοὺς ἀντικρὺ αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν το- ζεύματος ἐλθόντας βαρβάρους καὶ φονεύοντας ἱκανοὺς ἐξ αὐτῶν, καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ δὲν ἔχει δώρη τὴν παραγγελίαν τῆς ἐπιθέσεως ὁ στρατηγός. Ἄλλὰ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο τὸ θαυμαστὸν ἐν τῇ στρατιᾷ ἐκείνῃ· ἀνέχονται φονεούμενοι, διότι αἱ θυσίαι αἱ τελούμεναι πρὸς τὴν ἐν Πλαταιαῖς λα- τρευομένην Κιθαϊρωνίαν Ἦραν αἰεταὶ δὲν ἦσαν, καί, ἔως ἤθελε καμφοῖν εἰς τὰς ἱεσείας αὐτῶν ἡ θεὰ, ἀνέμενον τὴν εὐμένειαν τῆς θεότητος οἱ εὐσεβεῖς. Καὶ πάντοτε δὲ πρὸ μὲν

τῶν μαχῶν προσήχοντο καὶ ἔφαλλον τὸν παιᾶνα (ἠϋζαντο καὶ ἐπαιάνισαν) μετὰ δὲ τὰς μάχας θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπέλουν (ἔθυσαν οἱ Μύριοι τῷ Διὶ σωτήρια καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα) καὶ τὸ δέκατον τῶν λαφύρων ἀπεχώριζον διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγάλματα αὐτῶν ἔδρουν καὶ μνημεῖα μεγαλοπρεπῆ.

Ἡ εὐσέβεια αὕτη μετὰ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἔσωζε διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὅτ' ἐπέτρεπον εἰς τὸν ἄθλιον Δημήτριον τὸν πολιορκητὴν νὰ εἰσάγεται εἰς ὅλην τὴν σειρὰν τῶν Ἑλευσινίων μυστηρίων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ νὰ κατοικῇ ἐν τῷ Παρθενῶνι ὡς φιλοξενούμενος δῆθεν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ὑπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ν' ἀκολοσταίνῃ, τότε πλέον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες κατήντησαν δοῦλοι σήμερον τούτου ἢ ἐκείνου τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αὐρίον τῶν Ῥωμαίων, ἐπειδὴ μετὰ τῆς εὐσεβείας ἀπώλεσαν καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφανίαν, μῆτέρα καὶ διδάσκαλον τῆς ἐλευθερίας.

Κραταιώνει δὲ καὶ ἐξαίρει ἡ εὐσέβεια αὕτη τὸ γένος ἡμῶν ὅτε πρωτεύουσιν εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἶναι ἡ πόλις αὕτη καὶ τὸ κράτος ἅπαν μετ' αὐτῆς θεομεγάλυντον, ἐφ' ὅσον τιμᾶται μετ' ἀληθείας ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμασθεὶς χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ Χριστός. Ἐκ τούτου παρατηροῦμεν ὅτι, ἐν ᾧ ἡ αὐτοκρατορία ἡμῶν μειοῦται καὶ ταπεινοῦται ἐπὶ ἀσεβῶν βασιλέων, τοῦ Φωκᾶ, τῶν Ἰσαύρων, Λέοντος τοῦ ἔκτου, Ἀλεξίου τοῦ Ἀγγέλου, μεγαλύνεται ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ Ἰουστινιανός, ὁ κτίστης τῆς Ἀγίας Σοφίας, πέμπει τὰς στρατιάς αὐτοῦ ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ σταυροῦ καλλινίκους καὶ κατακτητικὰς μέχρι τοῦ Εὐφράτου, εἰς τὴν βόρειον Ἀφρικὴν μέχρι τοῦ Ὀκεανοῦ, εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὴν ἀνατολικήν, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Χερσονήσῳ μέχρι τοῦ Δουνάβεως. Ὁ Ἡράκλειος ἀφ' οὗ ἐν αὐστηρᾷ νηστείᾳ διήλθε τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, μετὰ τὰς ἱεροτελεστίας τῆς Ἀναστάσεως, λαβὼν ἐκ τῆς Ἀγίας Σοφίας τὴν εἰκόνα Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου καὶ ὡς σημαίαν πατρίδος καὶ πίστεως ταύτην κρατῶν, ἐτάχθη ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἐδάδισε νικητὴς εἰς τὰς Πύλας τοῦ Ταύρου, εἰς αὐτοῦ, ὅστις ἐδάδισε νικητὴς εἰς τὰς Πύλας τοῦ Ταύρου, εἰς Γάνζακα, ἐπὶ τῆς Γεφύρας τοῦ Σάρου, εἰς τὴν Νινευί, ὡς σημεῖον δὲ νίκης ἔστησεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ τὸν τίμιον σταυρόν, ὃν ἀνέκτησεν ἀπὸ τῶν βαρβάρων. Διὰ τῆς εὐσεβείας δὲ ἀνδρῶν τῶν τρόπαια κατὰ παντοδαπῶν θηριωδῶν πολεμίων καὶ Βασιλείος ὁ Μακεδὼν καὶ Βασίλειος ὁ Β' καὶ οἱ Κομνηνοί. Ὁ Τσιμισκὴς καθορᾷ τὸν Ἅγιον Θεόδωρον ἐπὶ ἵππου λάμποντος ὁδηγοῦντα αὐτὸν εἰς τὴν νίκην κατὰ τὰς περὶ τὸ Δορύσκολον μάχας, αὐτὸς δὲ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, καὶ ἂν ἔπεσε καὶ μετ' αὐτοῦ συνεπώλετο ἡ αὐτοκρατορία, διὰ τῆς προσευχῆς, ἣν ἐτέλεσε πρὸ τῆς Ὁραίας Πύλης ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ κατὰ τὴν νύκτα τὴν πρὸ τῆς ἀλώσεως, ἐκράτουνε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὥστε ὁ θάνατός του νὰ εἶναι ὡς σύμβολον διὰ τὸ γένος ἡμῶν ὅτι οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει.

Αὕτη δὲ ἡ εὐσέβεια ἔσωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἀφανισμοῦ, ὃν ἡ λυσσῶσα λύκαινα, ὁ τοῦρκος, ἔφερε κατὰ τὸ γένος ἡμῶν ἐπὶ ἐξ αἰῶνας. Ἔσωσε καὶ ἐν εἰρήνῃ, ὅτε ἀντιστάμεθα εἰς τὰ μαρτύρια, καὶ κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν κλεφτῶν, οἵτινες πάντοτε εὐσεβεῖς ὄντες πρὸς τὸν θεόν, ἐπεκαλοῦντο μάλιστα πρὸ τῶν μαχῶν τὴν βοήθειάν του. Ὁ καπετὰν Τόσκας πρὸ τῆς μάχης, καθ' ἣν ἀπηλευθέρωσε δισχιλίους Ἕλληνας ἀπαγομένους ἐκ Μωρέως εἰς αἰχμαλωσίαν, στρέφεται, ὅπου ἐπὶ ραχέως ὑψηλῆς ἔδρυνται τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ προφήτου Ἡλία, καὶ ἐπικαλούμενος αὐτὸν λέγει

Βοήθη, ἄγιε Ἡλία ἀπὸ τὸ Βουρβουτουκὶ καὶ ἀπὸ τὴν Σαμαρῖνα, τοὺς Τούρκους νὰ νικήσωμε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεώς μας, ποὺ τυραννοῦν τὰ δέξια μας καὶ ἀρπάζουν τὰ παιδιά μας.

Κατὰ δὲ τὴν Ἐπανάστασίν μας καὶ ὁ Κολοκοτρώνης γονυπετῆς προσεύχεται εἰς τὸ ἐξωκλήσιον τοῦ Χρυσοβιτισιοῦ καὶ ὁ Καρκαϊσκᾶκης γονυπετῆς ὡσαύτως αὐτὲς καὶ ἡ στρατιὰ, ἣν ὠδήγει εἰς τὴν Ἀράχοβαν, προσεύχονται παρὰ τὸν τάφον τοῦ Ἀγίου Σεραφεῖμ ἐν Βοιωτίᾳ καὶ ὁ Μιαούλης ἐπὶ τοῦ προφραίου ἱστοῦ τῆς ναυαρχίδος αὐτοῦ εἶχε καρφώσῃ σταυρόν σιδηροῦν μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν «Σταυροῦ τυπὸς ἐχθρῶν τρόμος». Δὲν ἦτο δὲ δυνατόν νὰ μὴ νικήσουν οἱ Ἕλληνες εἰς τὰ Βρυσάκια τῆς Εὐβοίας, ἀφοῦ οἱ ἱερεῖς, τελέσαντες πρὸ τῆς μάχης ἀγίασμόν, περιήρχοντο ὕστερον ὑπὸ τὰς χιλιάδας τῶν σφαιρῶν τὰ ὀχυρώματα τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐρράντιζον αὐτοὺς μετ' ἀγίασμένον ὕδωρ, ψάλλοντες αᾠδὴν, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς εὐσεβεῖσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος». Καὶ ἐνίκησαν.

Διότι καὶ ἡ εὐσέβεια εἶναι ἐκ τῶν ἀρετῶν τοῦ πολεμιστοῦ, αἵτινες δωροῦνται τὴν νίκην. ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Ἐμεῖς θὰ νὰ τὴν πάρωμε· ἐμεῖς καὶ ὄχι ἄλλοι.
Ποιοὶ εἰν' αὐτοὶ ποῦ σήκωσαν ἐπάνω τὸ κεφάλι;
Χωρὶς τὴ φουστανέλλα μας μπορεῖ φωτιὰ νὰ γίνῃ;
Ἄν ἡ ψυχὴ τους ξύπνησε, καὶ φῶς ζητοῦνε ὅλοι
Τὸ φῶς δὲν θὰ τοὺς δώσουνε οἱ φράγκοι καὶ οἱ χαχόλοι.
Ὅ, τι δὲν ἔχει, ποῖος μπορεῖ σὶν ἄλλονε νὰ δώσῃ;
Ἐλευθερίᾳ ἂν θέλουνε μὲ μᾶς ἄς σμίξουν ὅλοι,
Ἐμεῖς θεὰ πατήσωμε τὸν Τοῦρκο μὲς τὴν Πόλιν.

Ἀχ. Παράδχος.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν Πατριῶν.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ταξιαρχῶν Σερίφου ἀπέστειλε τῇ Ἐταιρείᾳ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν Πατριῶν δρ. 10.
Τῇ εὐγενεῖ μερίμνῃ τῆς Ἐπισκοπῆς Φθιώτιδος οἱ ἐξῆς. Ὁ Θεοφ. ἐπίσκοπος Φθιώτιδος δρ. 10. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἀγάθης Ὑπάτης δρ. 5. Ὁ Ἡγούμενος Ἀγάθης Ἱερ. Πλέτης δρ. 3. Ὁ Ἱερομόναχος Ἀγάθης Χρυσ. Καλαντζῆς δρ. 3. Ὁ μοναχὸς Ἀγάθης Βισσαρίνος Καλαμάρας δρ. 3. Ὁ αἰδ. Ἡλίας Ἡλιοπούλου Ἐφημέριος Μεζιέτας Ὑπάτης δρ. 5. Ὁ αἰδ. Ν. Χριστοπούλου Λιανοκλαδίου Παραχελω-
ιτῶν δρ. 4. Ὁ αἰδ. Γρ. Παπαϊωάννου Ἐφημ. Κορινθίας Θρονίου δρ. 4. ἦτο ἐν ὅλῳ δρ. 37.

Τῇ εὐγενεῖ μερίμνῃ τοῦ ἐν Χίφ κ. Μ. Α. Κουφοπαντελῆ οἱ κ. κ. Π. Μ. Κοντογιάννης ἐτησίως μετζίτιον 1. Κ. Στυλιανόπουλος ἐτησίως μετζίτ. 1. Δ. Ζανάρης ἐτησίως μετζίτ. 1. Μ. Α. Κουφοπαντελῆς μετζίτ. 1. Χαρ. Ἀλιμονάκης μετζίτ. 1. Μ. Γ. Σκουληκίδης μετζίτ. 1/2. Κ. Κ. Ἀντωνόπουλος φρ. 2. Γ. Δ. Σκαράτης μετζίτ. 1. Ἀριστ. Ἀσπιώτου μετζίτ. 1/2. Α. Πατρώνας μετζίτ. 1/2. Χ. Λαμῆς μετζίτ. 1. Ε. Δούσης μετζίτ. 1. Δημ. Πανίδης μετζίτ. 1.

Τῇ εὐγενεῖ μερίμνῃ τῆς Ἑλλ. Κοινότητος Βελθενδοῦ συναποστεί-
λάσης φρ. 40. οἱ κ. κ. Παπ. Χαρίσιος Ἀσιμόπουλος Ἀρχ. ἐπί-
τροπος γρ. 10. Χ. Ν. Βουγιαντζῆς γρ. 10. Δημ. Φ. Σοκάτης γρ. 10. Ἰω. Ν. Πιλιόπλης γρ. 10. Ἰω. Ν. Φυλακτὸς γρ. 10. Ἀντ. Παπα-
γεωργίου γρ. 10. Θωμᾶς Παπαγεωργίου γρ. 10. Ἀντ. Ζαχαριάδης γρ. 10. Ἰω. Ν. Σακελλάριος γρ. 10. Γ. Καραματσούκος γρ. 5. Γ. Π. Μπουτίνης γρ. 10. Χαρίσιος Ι. Χατζηχαρίσης γρ. 10. Ἰω. Κώστας γρ. 10. Πολυξένη Χουρχούρου γρ. 10. Εὐαγγελία Ταβακίδου γρ. 10 ἦτοι ἐν ὅλῳ δρ. 75.

Ἡ κ. Ροζίνα Μένσιγκερ δρ. 10.

Ἡ κ. Ἐλένη Κ. Μουρούζη δρ. 20.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Κ. Μ. Γ. Ἀργός, Κ. Π. Τ. Μά ν τ σ ε σ τ ε ρ Χρ. Δ. Ἀ γ. Φ ρ α γ κ ῆ σ κ ο ν. Ὁ ἀπαντήσωμεν βραδύτερον. Στ. Ν. Ὁ δ ἡ σ ο ὦ Μετὰ τὸν πόλεμον θὰ διαρρυθμισθῶσιν ἀνάλογως αἱ ἀποστολαί. Ν. Εὐ. Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ ε ι α ν Ἡλπίζομεν ὅτι θὰ δυνήθωμεν ἐὰν κα-
τορθώσωμεν αὐθῆσιν τῶν φύλλων.— Ἀρ. Μ. Π ἄ τ ρ α ς, Ν. Χ. Ἀ ἱ γ ῖ ο ν Γ. Π. Κ ἑ ρ κ υ ρ α ν Στ. Ν. Τ ε ρ γ ἔ σ τ η ν Μόλις ἐπι-
τρέπουσι τὴν ἐκδοσὶν ἄλλαι ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπιβαλλόμεναι ἀσχολίαι.